

Pandemiplan för Barn- och utbildningsförvaltningen

Bakgrund

Ett förslag till övergripande kommunal pandemiplan har tagits fram av en arbetsgrupp av tjänstemän. Förslaget har godkänts av KS och ska slutligen fastställas av KF. KS har uttalat att man vill att alla förvaltningar och bolag ska ta fram en egen pandemiplan för sina verksamheter. Den nu aktuella nya influensan (svininfluensan) gör att förvaltningen anser att vi snabbt bör ta fram en planering för förvaltningen. Istället för att utreda frågan grundligt anser vi att det i nuvarande situation är bättre att snabbt ta fram en plan och att hellre revidera den senare utifrån erfarenheter under hösten.

Giltighet

Förvaltningen behöver alltid ha en pandemiplanering men en del av åtgärderna i denna plan gäller endast i händelse av att vi i vår kommun står inför ett akut större sjukdomsutbrott. Det är kommunens krisledning som avgör när läget är akut och när samtliga åtgärder i denna plan ska gälla. När så sker kommer förvaltningsledningen att informera all personal via FirstClass

Prioritering av våra verksamheter

Kommunens övergripande plan slår fast att vi i ett kritiskt läge ska prioritera förskolan för att föräldrar ska kunna gå till sina arbeten.

Självklart vill vi även särskilt prioritera särskolans tränings elever. Det är nödvändigt att deras familjer får den avlastning och tillsyn som skolan normalt erbjuder.

Kostproduktion (centralköket) och distribution av maten är en annan mycket viktig verksamhet, särskilt maten till äldreomsorgen. Vår prioriteringsordning är därför:

- Mat till äldreomsorgen
- Omsorg/tillsyn för träningskolans elever
- Förskolan/Fritidshem
- F-3
- Mat till övriga
- Årsk 4-5
- Årsk 6-9
- Gymnasiet/komvux

Denna prioriteringsordning bör styra hur vi skulle kunna omfördela personal och vilka enheter vi skulle kunna stänga i ett absolut krisläge.

Kostchefen och rektor för träningskolan har ansvaret att göra en speciell plan för att verksamheterna ska kunna fungera även vid en situation med hög frånvaro av ordinarie personal. Vid stor personalfrånvaro kommer kosten att förenkla maten som går ut till skolor och förskolor så att det blir mindre lagad mat och mer enkel mat som t.ex. fil och flingor och smörgås.

Både förskolan och skolan har ett dubbelt uppdrag: 1. Tillsyn/omsorg med hänsyn taget till ålder och behov. 2. Ett pedagogiskt innehåll som befrämjar barnens/elevernas lärande och personliga utveckling. I händelse av stor personalfrånvaro måste vi tillfälligtvis prioritera tillsyn/omsorg och minska kraven på pedagogiskt innehåll.

Förebyggande åtgärder

Inför ett hotande stort utbrott av luftburen smitta skall vi:

- Minska ner på handhälsande
- Minska ner på närkontakt med barn/elever till ett nödvändigt minimum.
- I möjligaste mån minska ner på större samlingar av elever/ personal, särskilt sådana som berör personal/elever från olika enheter. Större personalmöten kan tillfälligtvis ersättas av kontakt/information via FirstClass.
- Förbättra hygien. Alla barn har inte lärt sig vikten av regelbunden och noggrann handhygien. Vid ökad smittorisk är det ett bra tillfälle att lära ut detta och påminna barnen/eleverna. Förskolan har redan goda och genomarbetade hygienrutiner. Viktigast för dem är att aktualisera dessa med all personal. I grundskolan finns ett större behov av att personalen regelbundet påminner eleverna om vikten av att tvätta händerna noggrant efter varje toalettbesök och regelbundet under dagen, särskilt före varje måltid. Eleverna bör påminnas om att hosta eller nysa i armvecket eller i en näsduk som kastas direkt efteråt. I förskolan finns redan handsprit tillgängligt. Vi bedömer att det är svårt att hantera handsprit så att det kan vara tillgängligt för alla elever i grundskolan/gymnasiet. Vi kommer att se till att all personal har tillgång till handsprit.
- Städning. Eftersom virus kan leva kvar på bordsytor, handtag och liknande så kan städpersonalen behöva omprioritera vad som behöver åtgärdas. Berörda rektorer och skolsköterskor samlar städpersonalen till informationsmöte på respektive enhet för att gå igenom hur städningen ska genomföras under en pandemiperiod.
- Skolmaten. Våra skolmatsalar tillhör de ställen i skolan där risken för smittspridning är som störst. Vi bedömer att det på de flesta skolor är svårt att stänga matsalarna och istället äta i klassrummen. Det är upp till respektive rektor att bedöma om det går att klara att transportera maten till klassrummen med bibehållande av de krav på

varmhållning respektive kyla som livsmedelslagen anger. I de flesta fall bedömer vi att skolorna måste använda matsalarna. I dessa fall bör man se över lunchschemat så att det inte uppstår stor köbildning. Tjänstgörande lärare ska se till att eleverna tvättar sina händer innan de går in i matsalen. Kosten kan vid behov sätta in tillfällig extra personal så att eleverna inte tar mat själva utan blir serverad.

- Informera om vikten av att stanna hemma när man är sjuk. Gäller både personal och elever. Vi kan inte i en plan som denna exakt ange vad som är lämpligt i varje fall. En tumregel som kan gälla för många som drabbas ordentligt av influensa är att man stannar hemma minst 5 skol/arbetsdagar. Självklart kan det för många ta längre tid än så att återhämta sig. Man bör ha dock alltid ha varit feberfri under 24 timmar och känna sig arbetsför innan man återgår till arbetet.

Vaccination

Enligt uppgift från socialstyrelsen så planerar man att erbjuda hela befolkningen att få vaccinera sig. Än så länge är vaccinet inte godkänt för barn men man räknar med att det ska bli godkänt innan det levereras. Det är primärvården som har ansvaret att genomföra vaccination i Vaggeryds kommun.

Sannolikt kan det bli aktuellt att primärvården ber skolhälsovården och vår företagshälsovård om hjälp för att genomföra vaccinationen av våra barn/elever och personal. Om det blir aktuellt kommer vi att tillsammans med berörd personal fastställa i vilken omfattning vi kan hjälpa till och vid genomförandet följa socialstyrelsens och primärvårdens anvisningar.

Åtgärder vid stor personalfrånvaro

Enligt den kommunövergripande planen ska vi ha beredskap för att kunna hantera en personalfrånvaro om 15 % under en period på 6-8 veckor. Vi ska också räkna med att det under två av dessa veckor kan bli en topp med 50% frånvaro.

Vid hög personalfrånvaro räknar vi med att det även är många barn/elever som är sjuka samtidigt. I många fall bör man kunna klara situationen genom att tillfälligtvis slå samman två barn/undervisningsgrupper.

Från årskurs 4 (ibland tidigare) och uppåt i åldrarna finns det ett ökande problem med specialiserade ämneslärare. Många ämnen, som till exempel slöjd/idrott/kemi, är särskilt sårbara eftersom vi har ett relativt begränsat antal lärare och det finns även en säkerhetsproblematik som gör att vi inte kan sätta in vilken vikarie som helst. Detta innebär att man i vid hög personalfrånvaro måste prioritera tillsyn och trygghet och tillfälligtvis stryka vissa ämnen ur schemat. Det i sin tur betyder att personal under en period kan få omprioritera bland de arbetsuppgifter som normalt ingår i den arbetsplatsförlagda tiden.. Istället för förberedelse av egna lektioner,

personalkonferenser mm kan personal behöva ta hand om elevgrupper. Det kan exempelvis handla om att ta med en grupp elever på en promenad, sitta med en grupp elever i skolbiblioteket eller i ett uppehållsrum eller hjälpa elever med läsläsning eller arbetsuppgifter i andra ämnen en sitt eget.

Samtliga enheter bör se över vilka ordinarie vikarier man har att tillgå och även inventera om det finns fler som kan föras upp på vikarielistorna. OBS! Även i händelse av pandemi gäller att alla personal som kommer i kontakt med barn och unga ska kunna visa upp ett utdrag ur brottsregistret innan de kan anställas. Från detta medges inga undantag.

Respektive rektor ansvarar för att personalen på varje enhet pratar igenom tänkbara scenarier i förväg och enas om hur man ska lägga upp tillsynen. På gymnasiet finns större möjlighet att låta eleverna ägna sig åt självstudier och själva använda dator och bibliotek för eget arbete eller att rentav studera hemma.

Vid stor personalfrånvaro vid en särskild enhet kommer områdeschef eller ersättare att ta beslut om att förenkla verksamheten på mindre drabbade enheter och föra över personal till de mer drabbade enheterna.

Av dokumenten för uppgiftsfördelning av arbetsmiljöarbete framgår i vilken ordning rektorer/chefer ersätter varandra i händelse av sjukdom. Varje ledningsgrupp ska sinsemellan aktualisera detta och sedan informera all berörd personal via ordinarie veckobrev eller liknande.

Aktuella personalfrågor

I en situation med stor personalfrånvaro kan det bli aktuellt med åtgärder som påverkas av regleringar i arbetsmiljölagen och olika fackliga avtal. Det kan exempelvis röra sig om att tillfälligt flytta personal från en enhet/verksamhetsområde till ett annat, beordra övertid i större omfattning än vanligt, förskjuta arbetstiderna mm. I dessa frågor vill kommunen som arbetsgivare agera på ett enhetligt sätt. Ambitionen är också att kommunerna i GGVV – området ska ha en gemensam linje i dessa frågor. Vi kommer därför inte att hantera överläggningar med facken i dessa frågor på lokal nivå eller förvaltningsnivå utan vi avvaktar riktlinjer från personalavdelningen och att samverkan genomförs i den centrala samverkansgruppen. Personalavdelningen kommer sedan att informera alla berörda chefer om vad som gäller under dessa speciella omständigheter.

Den nu aktuella nya influensan är för de flesta inte en farlig sjukdom men för vissa riskgrupper kan även en vanlig influensa vara allvarlig. Det rör sig exempelvis om gravida och ammande kvinnor, personer med hjärt- eller lungsjukdomar, personer med svårinställd diabetes och HIV (för mer exakta besked - se information på socialstyrelsens hemsida). Medarbetare som tillhör en sådan riskgrupp och som är orolig för sin egen hälsa ska omgående kontakta sin rektor och få en rekvisition till företagshälsovården

så att de kan få samtala med en medicinskt sakkunnig. Om oron kvarstår ska medarbetaren och berörd chef tillsammans se över vilka justeringar som behövs i tjänstgöringen. Om man bedömer att det är svårt att förhindra smittspridning i ordinarie arbete ska rektor/medarbetare/skyddsombud tillsammans undersöka möjligheten av en tillfällig omplacering . Mer information om detta kommer att finnas i de riktlinjer som utgår från personalenheten.

Områdescheferna/gymnasiechefen ansvarar för att det finns en extra stor beredskap för att ta hand om och hjälpa personal eller elever/barn som insjuknar under skoldagen eller vistelsen på förskolan med hög feber.

Vår bedömning är att BUN:s personal troligen kommer att behövas inom vår egen verksamhet. Om många barn /elever är sjuka så kommer troligen även många i personalen att vara sjuka samtidigt. Det skulle möjligen kunna uppstå en situation där någon annan särskilt viktig kommunal verksamhet, som till exempel äldreomsorgen, drabbas hårdare än skolan av personalfrånvaro. I en extrem situation kan man överväga om en del av skolans personal tillfälligt kan överföras till den särskilt drabbade sektorn. Ett sådant beslut tas i så fall av kommunens krisledningsgrupp. Vid sådana fall bör prioriteringsordning av verksamheter beaktas. Vad som är möjligt att göra när det gäller att flytta personal till andra verksamhetsområden avgörs av hur kommunen som arbetsgivare i samverkan med berörda fackliga organisationer tolkar gällande lagar och avtal.

Stängning av skolor/förskolor

Beslut om stängning av skolor/förskolor fattas på delegation från nämnden av förvaltningschefen. I socialstyrelsens råd och rekommendationer samt i meddelanden från länets krissamverkan framgår att man generellt avråder från att stänga skolor i preventivt syfte. Vår bedömning är att skolor/förskolor i möjligaste mån ska hållas öppna även om man tillfälligtvis kan behöva minska det pedagogiska innehållet och i stället fokusera på tillsyn och omvårdnad. Vid en mycket extrem och akut situation kan möjligen kommunens krisgrupp föreslå att skolchefen tillfälligtvis stänger hela eller delar av Fenix Kunskapscentrum för att frigöra personal till arbetsuppgifter inom någon annan viktig kommunal sektor.

Arbetsmiljölagen gäller även vid utbrott av pandemier. Om det på grund av hög personalfrånvaro skulle uppstå en alltför besvärlig arbetssituation för kvarvarande personal så har berörd rektor ansvaret att tillsammans med skyddsombudet bedöma om en skola/förskola tillfälligtvis måste stängas. Beslutet fattas i så fall av förvaltningschefen. Om skyddsombudet bedömer situationen på annat sätt än arbetsgivaren har han/hon enligt arbetsmiljölagen rätt att själv fatta beslut att stänga verksamheten.

Enligt försäkringskassan så kan tillfällig föräldrapenning till berörda föräldrar utgå endast i de fall då en läkare har deltagit i beslutet att stänga en skola/förskola. Vår bedömning är att detta knappast blir aktuellt, men om smittskyddsläkaren i länet skulle bedöma att det vore klokt att stänga en skola/förskola så kommer förvaltningschefen i samråd med smittskyddsläkaren att fatta beslut om stängning.

Skolskjutsar

Förvaltningen har kontaktat vår entreprenör för att förvissa oss om att de har en egen pandemiplanering i händelse att många ordinarie chaufförer blir sjuka samtidigt. I de allra flesta fall utgår vi från att det är entreprenörens ansvar att se till att alla barn/elever som är berättigade att få skolskjuts också får det även i en ansträngd situation. I ett sådant läge kan elever och föräldrar tillfälligtvis få acceptera längre väntetider än vanligt.

Information

Respektive rektor ansvarar för att underställd personal får information om och möjlighet att diskutera:

- Kommunens övergripande pandemiplan
- BUN:s egen pandemiplan
- Särskild pandemiinformation som lämnas av kommunens krisgrupp
- Särskild pandemiinformation från kommunens personalavdelning
- Aktuella nyhetsbrev från förvaltningsledningen

För att få del av aktuell nationell information om sjukdomar och pandemiplanering hänvisar vi till:

www.krisinformation.se

www.socialstyrelsen.se

se även kommunens hemsida: Krisinformation-Nya influensan - så hittar du länkar till en rad andra viktiga hemsidor samt information om kommunens egen planering.

Inför en hotande pandemi ska alla berörda hem få skriftlig information som dels innehåller allmän information om pandemin från ansvariga myndigheter, dels innehåller information om beslut som tagits lokalt. Förvaltningsledningen ansvarar för att ta fram denna information i samråd med kommunens informatör. Respektive skolledning ansvarar för distributionen ut till hemmen.

Anders Öhlin
Förvaltningschef